

Meer leesplezier: MEER EN BETERE LEZERS!

Naar aanleiding van de resultaten van het PIRLS-onderzoek werd er heftig gediscussieerd over mogelijke oorzaken en remedies om het tij te keren. De aanbeveling in het bewuste rapport dat lezen opnieuw 'leuk' en 'boeiend' moet worden gemaakt, leek bij een aantal onderwijsexperts als een rode lap op een stier te werken. Leesplezier op school werd immers meermaals in verband gebracht met een lagere lat op het vlak van leren en lezen. Daar kan iedereen Leest echter niet mee akkoord gaan. Een pleidooi voor meer leesplezier op school is helemaal geen pleidooi voor meer 'leutigheid' of 'verkleuterings', integendeel. Daarom: vijf redenen om leesplezier ernstig te nemen en te beschouwen als een structurele pijler van een kwalitatief leesbeleid.

Sylvie Dhaene - Iedereen Leest

Over de auteurs

SYLVIE DHAENE

is directeur van Iedereen Leest.

LEESPLEZIER IS GROEIKAPITAAL VOOR HET LEVEN

Wetenschappelijk onderzoek in binnen- en buitenland over leesattitude, leesmotivatie, afhaakgedrag en leesklimaat laat er geen twijfel over bestaan: op leesplezier moet **maximaal en zonder voorbehoud** worden ingezet, ook op school en in de klas. Leesplezier is immers geen synoniem voor speels, leuk, gemakkelijk of vrijblijvend. Het gaat in essentie over het bevorderen van de leesmotivatie en attitude. Leesplezier dient bijgevolg veel doelen. Kinderen die graag lezen, lezen ook vaker, en presteren beter op het

vlak van spelling, woordenschat en zelfs wiskunde. Planmatig en systematisch leesplezier bevorderen draagt ook bij tot het verhogen en verdiepen van de woordenschat en het leggen van betekenisrelaties tussen woorden.

Naast die betere schoolresultaten zijn er nog wel meer voordelen verbonden aan lezen. Zo is er ook een positieve impact vastgesteld op de sociaal-emotionele vaardigheden van kinderen. Ze leren kritisch denken, kunnen zich beter inleven in diverse situaties en nemen die vaardigheden mee in het echte leven. Wie leerlingen leesplezier meegeeft, geeft hun dus groeikapitaal voor het leven. Het is ook op school dat kinderen met minder bagage of kinderen die het moeilijk hebben met lezen daarin onder-

steund en gestimuleerd kunnen worden. Leesplezier komt immers niet vanzelf en 'geoeftend' leesplezier is noodzakelijk om het leesvuur brandend te houden, ook bij wie graag of uitstekend leest. Leesplezier verdient dus een prominente plek in goed leesonderwijs voor alle leerlingen.

WIE KIEST VOOR LEESPLEZIER, LEGT DE LAT HOGER

Leesplezier is veel meer dan zogenaamd 'makkelijke boeken' promoten.

Zowel in de ervaringsgerichte benadering als in de leerkrachtgestuurde onderwijsaanpak past een structureel leesplezierbeleid. Een krachtige leeromgeving heeft alle baat bij een inspirerende leesomgeving, en daar zit 'm net de essentie van het verhaal: een ruimer boekenaanbod, betere klasbibliotheken, meer tijd voor lezen en praten over teksten, lezende leerkrachten, overtuigde directies en pedagogische begeleiders die een leesbeleid schoolbreed stimuleren. Laat het duidelijk zijn: *Iedereen Leest* pleit er mee voor om de lat hoger te leggen.

LEESPLEZIER IS WÉL MEETBAAR

In een context waarin alles meetbaar moet zijn en in cijfers uitgedrukt moet worden, stelt leesplezier ons voor een uitdaging. Leesplezier laat zich immers niet meten zoals technische leesvaardigheid, waarin het aantal fouten of de tijd de voornaamste criteria zijn. Leesplezier gaat vooral over een subjectieve beleving, over leesgedrag en -attitude. Niet het aantal gelezen boeken telt, wel wat lezen met je doet, zowel bewust als onbewust, zowel in het nu als op de lange termijn. Daarom zijn er ook kwalitatieve meetcriteria nodig, zodat niet enkel datgene wat kwantitatief gemeten kan worden op de radar verschijnt.

LEESPLEZIER BINNEN EN BUITEN DE SCHOOL

Het is niet ondenkbaar dat er een verband bestaat tussen het negatieve gevoel dat rond lezen binnen de schoolmuren heerst en het gebrek aan zin om

te lezen buiten de schooltijd. Hoe dan ook, het is een onbetwistbaar feit dat wie niet graag leest, niet frequent en dus ook niet beter zal lezen. Die negatieve spiraal moet doorbroken worden. Een inspirerend leesklimaat kan een positieve impact hebben op het vrijetijdslezen. Belangstelling in lezen en literatuur bevorderen is een taak van het onderwijs: zo wordt er immers niet

alleen gewerkt aan gelijke onderwijskansen, maar ook aan de kritische geletterdheid en taalvaardigheid van elke leerling.

een leesplezierbeleid op school = van leRensbelang

schoolbreed inzetten
op leesattitude
en leesmotivatie

leesplezier
verrijkt en
doet groeien

hefboom

graag lezen
doet beter
en meer lezen

een dagelijkse portie leesplezier

positieve impact op:

verbeelding

empathie

kritisch denken

welbevinden

(inter)culturele competenties

sleutel tot zoveel meer:

beter in taalverwerving

sterker in spelling

meer woordenschat

meer inzicht in wetenschap & techniek,
cultuur,...

een sterke leescultuur op school = van leVensbelang

voor een leesvaardige toekomst voor elke leerling
elke school = een leesplezier-ambassadeur

iedereenleest.

© Michiel Devijver/Iedereen Leest

© Michiel Devijver/Iedereen Leest

LEESPLEZIER GEEF JE DOOR

Hoe meer kinderen in contact komen met leesplezier-ambassadeurs, hoe groter de kans om jonge lezersharten te veroveren. Naast ouders kunnen leerkrachten een actieve en positieve

rol spelen in de leesopvoeding en het leesgedrag van kinderen. Investeer als school in leestijd en breng leerlingen zoveel mogelijk in contact met lezen. Gun leerlingen een boek naar keuze, draag een positieve beeldvorming uit rond lezen, schoolbreed. De aandacht voor een divers en gevarieerd aanbod van fictie, non-fictie, strip, poëzie, graphic novel, luisterboeken, tijdschriften en kranten is

aan te raden. In Vlaanderen hebben we het geluk goede jeugdauteurs en straffe illustratoren in ons midden te hebben. Nodig hen uit op school, want zij zijn belangrijke leesplezierbevorderaars. Ontmoetingen met auteurs kunnen leesvonden geven en leesliefde doen ontstaan.

OP NAAR EEN LEESPLEZIER- BELEID

Wat zou het kunnen betekenen als lezen voor het plezier een plek in het curriculum zou hebben? Als leesplezier een verworven plaats krijgt in de dagelijkse onderwijs- en klaspraktijk? Als een krachtige leeromgeving ook een inspirerende leesomgeving is? Een leesplezierbeleid schoolbreed uitwerken biedt veel kansen: installeer leesrituelen, bouw leesroutines in en doorbreek de sfeer van 'moeten lezen'. Dat heeft een bewezen gunstig effect op de motivatie en leesattitude van de leerlingen en op hun welzijn. Een stimulerende leescultuur op school beïnvloedt het lezen in de vrije tijd en omgekeerd beïnvloedt meer vrijetijdslezen de taalontwikkeling en de leesmotiveer op school. Leesplezier uitbouwen als een basispijler van een effectief lees- en taalbeleid op school is een win-win voor iedereen, zowel binnen als buiten de schoolmuren.

Maar uit welke bouwstenen bestaat zo'n goed leesbeleid nu eigenlijk? Daar gaat het volgende artikel (p. 10-11) over.